

YLÄSALI

2019 1 Tervehdys Tukholman Suomalaiselta Adventtiseurakunnalta

"Niin kuin
lammas,
joka on
ääneti
keritsijänsä
edessä,
ei hänkään
suutansa
avannut."

Tukholman Suomalaisen
Adventtiseurakunnan
uutis- ja yhteyslehti

Osoite:

YLÄSALI-lehti
Olof Palmes
gata 25, 1 tr
111 22 Stockholm

Pankkiyhteys:

Stockholms finska
adventförsamling
Plusgiro
19 46 61-5
Tiedonantoihin:
YLÄSALI-lehti

Maksut ulkomailta:

IBAN:

SE8295000099602601946615

BIC:

NDEASESS

Toimituskunta

Ari Laitinen
+358 40 7231754
Sinikka Mäkivierikko
falcoprofil@gmail.com
Aram Mäkivierikko
falcoprofil@gmail.com

Toimitus & Taitto:

Sinikka Mäkivierikko

Kansikuva:

Sinikka Mäkivierikko

Teksti:

Jes. 53:7

Kotisivu:

www.ylasali.se

Nimenhuuto

Uuden Seelannin **Christchurchissä** 15.3.2019 kahteen moskeijaan hyökännyt ampuja tappoi 50 ja haavoitti noin 40 ihmistä. Maan pääministeri **Jacinda Ardern** julisti lehdistötilaisuudessa, ettei tulisi koskaan lausumaan 28-vuotiaan australialaisen terroristin nimeä (SVT, 19.3.2019).

"Vanhurskaan muistoa siunataan, jumalattoman nimikin maatuu" (San. 10:7). "Kaikki, jotka hylkäävät sinut--, häviävät kuin tomuun kirjoitetut nimet" (Jer. 17:13). Kaikkien aikojen suurimmasta ahdistuksesta "pelastuu jokainen, jonka nimi on kirjoitettu kirjaan" (Dan. 12:1). Tuohon taivaan eli elämän kirjaan (Luuk. 10:20; Ilm 20:12) on jokainen alunperin merkitty (Ps. 139:16). Vasta jos edellytykset nimen säilyttämiseen myöhemmin ilmaantuneesta syystä puuttuvat, se "pyyhitään pois" (Ilm. 3:5). Kirjoissa säilymisen edellytys käy ilmi rekisterin täsmäntävästä otsikosta "*Karitsan elämäkirja*" (Ilm. 21:27). "Mitään muuta nimeä, joka meidät pelastaisi, ei ole ihmisille annettu koko taivaankannen alla" (Apt. 4:12).

Redoshi oli viimeinen nimeltä tunnettu Länsi-Afrikasta Yhdysvaltoihin myyty orja. Hän oli 12-vuotias, kun naapuririheimon jäsenet sieppasivat ja myivät hänet orjakauppiaille 1860. Orjuus lakkautettiin 1865. Hän kuoli 1937 **Sally Smit-hinä**, viimeiset 70 vuotta "vapaana" elettyään (HS 3.4.2019).

Se viimeinen synnin orja, joka tästä maailmasta siepataan vapauteen, tunnetaan myös nimeltä. Entä Jumala – mihin kirjoihin ja kansiin hän jää? Millä nimellä? Ristillä luki INRI.

Uuden maan asukkaista sanotaan: "Heidän otsassaan on hänen *nimensä*" (Ilm. 22:4). Huomattakoon, että yhä puhutaan *nimestä*. Jumala ei ole koskaan ollut epämääräinen Korkeampi Voima tai filosofinen käsite. Jo Aadamin aikana "alettiin *nimeltä* kutsuen rukoilla avuksi Herraa" (1 Moos. 4:26). Jaakob ei paininut anonyymien hengen kanssa: "Olen nähnyt Jumalan *kasvoista kasvoihin*" (1 Moos. 32:31). Saatuaan uuden nimen Israel siksi, että oli "kamppailut myös Jumalan kanssa", hän pyysi Jumalalta: "Sano sinäkin *nimesi*" (1 Moos. 32:29).

Mooses tiesi, että jos hän esiintyisi Jumalan edustajana Egyptissä, israelilaiset kysyisivät: "Mikä on hänen *nimensä*?" (2 Moos. 3:13). Oliko sillä väliä, kunhan vain päästiin vapauteen? Ilmeisesti oli, koska Jumala teroitti Moosekselle: "*Minä olen se joka olen --'Minä-olen'* on lähettänyt" (2 Moos.3:14, 15).

Sama nimi kaikui israelilaisten korviin satoja vuosia myöhemmin: "Sitten kun olette korottaneet Ihmisen Pojan, te ymmärrätte, että *minä olen se joka olen*" (Joh. 8:28). Miten ratkaisevaa on usko Jeesukseen Jumalana? "Ellette usko, että *minä olen se joka olen*, te kuolette synteihinne" (Joh. 8:24). Näin siksi, että taistelu ei ole abstraktin hyvän ja pahan välillä, vaan kahden herruuden välillä (Matt. 4:8-10). Myös vastustajalla on nimi (Matt. 4:10).

– SM

Voimaa hävitä?

Tämän päivän yhteiskunnassa ovat monenlaiset pelit ja kilpailut hyvin suosittuja. Urheilumaailmassa kilpaillaan eri lajeissa. Urheilijoista voi tulla monille epäjumalia. Kulttuurin alalla kilpaillaan. Tietokonealan taitajat mitteloivat keskenään. Mootoriurheilua seuraavat sankat joukot...

Paavali oli varmaan seurannut antiikin juoksukilpailuja, koska hän kirjoittaa: ”Tiedättehän että vaikka juoksukilpailussa kaikki juoksevat, vain yksi saa palkinnon. Juoskaa siis niin että voitatte sen” (1 Kor. 9:24).

12-vuotias Gilbert oli hyvin kiinnostunut moottoreista ja autoista. Hänen isänsä oli kuollut, mutta äiti pyrki olemaan mukana kaikessa, mistä Gilbert oli kiinnostunut. He olivat myös syvästi kristittyjä. Rukouksissaan he usein toivat pyyntönsä ja unelmansa Herralle.

Gilbert sai kuulla, että hänen kotikaupungissaan järjestettäisiin miniautokilpailut. Autot piti valmistaa itse. Materiaalin sai valita. Gilbert päätti tehdä auton puusta. Äiti ja poika tarttuivat innoissaan toimeen. Miniauto valmistui aikanaan, ja Gilbert ilmoittautui kilpailuun. Kilpailupäivänä moni poika saapui paikalle isänsä kanssa. Toiset katsoivat ihmeissään, kun Gilbert tuli äitinsä kanssa.

Autoille oli rakennettu kaksi rataa. Kilpailijat ajaisivat pareittain. Se, joka tulisi ensimmäisenä maaliin, kilpailisi seuraavaa auton vastaan, kunnes jäljellä olisi enää kaksi kilpailijaa. Gilbertin ihmeksi hän oli yksi noista kahdesta. Hän ei ollut osannut uneksiakaan pääsevänsä niin pitkälle.

Ennen loppukilpailua Gilbert asteli päätuomarin luo ja näytti sanovan hänelle jotakin. Ilmoitettiin, että hän oli pyytänyt pientä taukoa ennen viimeistä ajoa. Siihen suostuttiin. Gilbert poistui hetkeksi paikalta ja tuli sitten takaisin. Vimeinen kierros ajettiin, ja Gilbertin ja hänen äitinsä iloiseksi yllätykseksi Gilbertin puuauto tuli ensimmäisenä maaliin.

*Mitä tehdään, kun on ensin tehty maineikas ura NHL:ssa jääkiekkoilijana? Voitetaan King Clancy Memorial Trophy -palkinto humanitäärisestä panoksesta hyväntekeväisyydessä. Vuonna 2018 aktiiviuran lopettaneille kaksosille, **Henrik ja Daniel Sedinille**, on ”alusta asti ollut itsestäänselvää antaa jotakin takaisin ja auttaa”. Kollega **Mats Sundin** on samoilla linjoilla miljoonalahjoituksillaan mm. lastensairaalan ja lääketieteellisen tutkimuksen hyväksi. Toistensa kunnioittamisessa kilpaileva ei koskaan häviä – se on aina win-win-tilanne (Room. 12:10).*

Onniteltuaan voittajaa yksi järjestäjistä tiedusteli, miksi Gilbert oli poistunut paikalta. ”Olin rukoilemassa, että Jumala antaisi minulle voimaa kestää häviämisen oikealla, reilulla tavalla.” Kilpailupaikalla tuli aivan hiljaista. Kaikki olivat syvästi liikutuneita.

Gilbert pyysi kilpailussa voimaa ottaa häviö oikealla tavalla. Meidän ei tarvitse pyytää sellaista, koska meille on luvattu voitto. Se on mahdollista jokaiselle. Miten? On eräs, joka seuraa kamppailuamme. Jokaiselle, joka ottaa mukaansa Jeesuksen Kristuksen, Raamattu lupaa: ”Kiitos Jumalalle, joka antaa meille voiton meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen kautta” (1 Kor. 15: 57).

Voimme sanoa Jumalalle: ”Sinä tiedät, mistä ja missä minä taistelen elämän kilparadalla. Pyydän armoa ja apua voittoon – nimeesi ja rakkauteesi vedoten.”

Monia voittoisia päiviä, kunnes on viimeisen voittopalkinnon aika!

– *Eeva-Liisa Vihermä*

Oikea elementti

Jo ennen kuin lapsella on virallista nimeä, vanhemmilla on tälle monta hellittelynimeä. Raamatussa **Jesurun** (Israel, Jaakob) (5 Moos. 32:15) ja **Jedidja** (Salomo) (2 Sam. 12:25) ovat tällaisia. Parisuhteessa osapuolet käyttävät toisistaan usein nimiä, joita ei mainita julkisesti. ”Voittajillekin” on luvattu nimi, jota ”ei tunne kukaan muu kuin sen nimen saaja” (Ilm. 2:17).

Valtapieliä

Nimeäminen on vallankäyttöä. Farao muutti Eljakimin Jojakimiksi (2 Kun. 23:34), Nebukadnessar Mattanjan Sidkiaksi (2. Kun. 24:17). Danielin ja hänen kolmen toverinsa nimet muutettiin (Dan. 1:6, 7). Abramista tuli Abraham, Saraista Saara, Jaakobista Israel – Jumalan aloitteesta. Johannes Kastajan ja Jeesuksen nimestä ei neuvoteltu perheen kesken, nimi ei ollut ehdotus, vaan määräys.

Yksi vallankäytön muoto on tehdä henkilö nimettömäksi. Natsien keskitysleireillä nimen korvaaminen numerolla oli ensimmäinen askel epäinhimillistämässä. Nykyään monissa maissa pelkkä nimi ei riitä. Et ole edes olemassa ilman numeroista koostuvaa henkilötunnusta. Tosin esimerkiksi Saksassa sellainen rekisteröinti on kielletty; se mielletään yksilönvapautta uhkaavaksi, totalitaarisen vallan symboliksi.

Mikä minä olen?

Nimen ohella vallankäyttö voi ulottua muuhunkin identiteettiin. ”Minä päätän, kuka on juutalainen, kuka ei”, uhoi natsijohtaja **Hermann Göring** aikoinaan. ”Minä päätän, olenko tyttö vai poika”, sanoo yhä useampi nuori Ruotsissa ja muuallakin länsimaissa.

Jos potilas vastaanotolla väittäisi: ”Olen sisäiseltä olemukseltani yksijalkainen. Vain yksijalkaisena voin kokea

itseni eheäksi persoonaksi”, sanoisiko lääkäri: ”Se on varmasti totta, koska sinä koet niin. Amputoidaan se toinen jalka.”? Mutta kun on kyse paljon radikaalimasta henkisestä ja fyysisestä ”amputaatiosta”, lääketiede, kirurgia ja psykiatria tekee auliisti niitä jopa alaikäisille lapsille. Sukupuolenkorjauksia, joita vielä muutama vuosi sitten tehtiin lähinnä aikuisille noin parikymmentä vuodessa, tehdään Ruotsissa satoja, nopeimmin kasvava kohderyhmä teini-ikäiset tytöt.

Kun kehon muokkaaminen oikeamaksi luultuun sukupuoleen ei ratkaisekaan kaikkia ongelmia, vierauden tunne moninkertaistuu: paluuta alkuperäiseen ei ole, ja se, joksi on tultu, ei ole enää voimassa. Mikä minä siis olen?

Murrosikäisen on mahdotonta arvioida peruuttamattomien toimenpiteiden seurauksia koko elämän kannalta. Siksi on alettu vaatia enemmän vastuuta hoitojen tarjoajilta. Muutoksia katsotaan tehtävän kevein perustein, liian nopealla aikataululla, enemmän ideologisista kuin sukupuolidysforisista syistä.

Jotkut tyytyvät vain vaihtamaan nimensä sellaiseksi, ettei siitä voi päätellä, onko mies vai nainen. Monet vanhemmat antavat lapsilleen sukupuolineutraaleja nimiä, jotta nämä voisivat aikanaan nimeä muuttamatta valita, mihin kategoriaan haluavat kuulua. Niin juuri: valita.

Sukupuoli – ilmoitusasia?

Nykyisen lain mukaan juridisen sukupuolen vaihtaminen edellyttää muutosprosessin läpikäymistä fyysisellä tasolla kirurgisine ym. toimenpiteineen. Nyt on joiltain tahoilta (tietenkin tasa-arvon ja ihmisoikeuksien nimissä) esitetty, että pelkän ilmoituksen pitää riittää. Vaikka siis olisit partasuu uros, passin mukaan saatat olla nainen, jos niin koet ja sen viranomaisille ilmoitat. Toki on mielen muuttuessa helpompi muuttaa numeroita henkilötunnuksessa kuin tehdä leikkauksia ja muita käsittelyjä tekemättömäksi.

Moretto da Brescia: Nuori mies 1530/40. Rajattu.

Minä olen rikas... en tarvitse mitään...

Hengellinen dysforia – vai euforia?

Hengellisellä alueella omakuvaa näyttää hallitsevan dysforian sijasta euforia. ”Sinä kerskut, että olet rikas, entistäkin varakkaampi, etkä tarvitse mitään” (Ilm. 3:17). Niin ajatteli varmaan myös se vieras, joka tuli kuninkaanpojan häihin ilman etiketin mukaista asua.

”Ystäväni, kuinka saatoit tulla tänne ilman häävaatteita?” kuningas kysyy. Vieras ei osaa selittää. En usko, että hän tarkoituksella tuli häpäisemään juhlan järjestäjää. Hän *tunsi* itsensä asianmukaisesti pukeutuneeksi. Hän *uskoi* kelpaavansa. Mutta vaikka oma asu olisi kuinka hieno, periaate on se, että juhlassa kunnioitetaan *kutsujan* valitsemää kriteeriä olla kelvollinen. Kuningas, siis sulhasen isä, ei sulhanen itse, poisti vieraan juhlapaikalta (Matt. 22:11-13). Pelastustyössä hän on antanut herruuden Pojalle (Ps. 2:6, 12). Hän odottaa kutsuvieraiden kunnioitettavan tätä valintaa.

En tunne – tunnen – en tunne...

Onko mahdollista tietää, missä tilassa hengellisesti on? Jeesuksen lähimmät opetuslapset eivät tuntuneet sitä tietävän edes viimeisenä iltana ennen ristiinlausemista. ”He olivat arvioineet itsensä ja toisensa, ja sensijaan että olisivat pitäneet veljiään arvokkaampina, he olivat asettaneet itsensä ensimmäisiksi... Miten Hän [Jeesus] voisi osoittaa, ettei pelkkä opetuslapsen *nimi* tehnyt heistä opetus-

lapsia tai oikeuttanut heitä saamaan paikkaa Hänen valtakunnassaan?” (Ellen White: *Aikakausiensa toivo*, s. 623).

”Sinä olet elävien kirjoissa, mutta sinä olet kuollut” (Ilm. 3:1). Onko tilanne peruuttamaton? Omituista: kuolleelle sanotaan: ”Herää ja vahvista sitä, mikä vielä on jäljellä, sitä, mikä jo oli kuolemaisiltaan” (Ilm. 3:2). Miten vahvistaminen tapahtuu? ”*Muista*, kuinka kuulit sanan ja otit sen vastaan, tarkkaa sitä ja tee parannus” (Ilm. 3:3).

On siis ollut jokin parempi versio, josta ottaa mallia. Mutta itsensä vatvomista hedelmällisempää on tuntea eräs toinen. Se on myös mahdollista: ”*Kaikki* seurakunnat tulevat *tietämään*, kuka *minä olen*: minä tutkin sydämet ja ajatukset” (Ilm. 2:23).

Oleellista on järjestys: hänen tuntemisensa ensin, vasta sitten oman sydämen todellisuus. Ilman armoa hengellinen itsetuntemus voi olla tuhoisaa, jopa itse-tuhoisaa. Epäonnistumisen, riittämättömyyden ja irrallisuuden tunne saa monen ”amputoimaan” hengellisen minänsä. Kuvitellaan, että ongelma ratkeaa kieltämällä kaikki uskoon liittyvä. Kuitenkin ”kaikilla ihmisillä on ikävä päällä maan” (Aale Tynni: ”Kaarisilta”). Jokainen haluaa kuulua johonkin itseään suurempaan yhteyteen.

Siihen tähtää myös tutkiminen: ”Tutki minut, tunne minut, Jumala, katso sydämeeni, koettele minua, katso ajatuksiini. Katso, olenko vieraalla, väärällä tiellä, ja ohjaa minut ikiaikojen tielle” (Ps. 139:23, 24). Matka ei ole aina päämäärä. On myös perille tulon, valmiiksi tulon tarve, tarve kokea: Se on täytetty! ”Ikiaikojen tien” päämäärä on iankaikkinen elämä.

Välitapeilla keskeneräisen on lupa uskoa se, mitä Jeesus sanoi hänet tuoksuöjyllä voidelleelle naiselle: ”Hän teki minkä voi” (Mark. 14:8). Vasta kun on tullut hyväksytyksi sellaisena kuin on, on edellytyksiä muutokselle.

– SM

Kaksi denaaria – kahden päivän palkka. 15 €:n tuntipalkalla se tekee 240 €. Sigtunan kaupunginhotellissa sillä saisi melkein kaksi yötä aamiaisella. Kuinka moni maksaisi ventovieraan hotellilaskun sen lisäksi, että on jo toiminut sairaankuljettajana, antanut ensiavun, ruokkinut ja vaatettanut?

Laupias mies – Samariasta?!

Tätä kertomusta, niin kuin liki kaikkea Raamatussa, on yritetty lukea niin, että me olemme se haavoitettu ja verille piesty raukka tien varressa. Jeesus tulee ja armahtaa – riippumatta taustastamme. Näin kirkkoisä **Augustinus** tämän vertauksen tulkitsi. Kenelläkään ei ole toivoa saada apua muualta kuin Jeesukselta.

Kirkkoisä **Origeneen** tulkinta on yksi hauskimmistä (kaikki hänen tulkintansa ovat hauskoja outoutensa vuoksi). Origenees oli poikkeuksellisen lahjakas mies. Hän kirjoitti mahdollisesti enemmän kuin kukaan toinen antiikin henkilö, to-

”Eräs mies oli matkalla Jerusalemissa Jerikoon, kun rosvojoukko yllätti hänet. Rosvot veivät häneltä vaatteetkin päältä ja pieksivät hänet verille. Sitten he lähtivät tiehensä ja jättivät hänet henkivieveriin.

Samaa tietä sattui tulemaan pappi, mutta miehen nähdessään hän väisti ja meni ohi. Samoin teki paikalle osunut leeviläinen: kun hän näki miehen, hänkin väisti ja meni ohi.

Mutta sitten tuli samaa tietä muuan samarialainen. Kun hän saapui paikalle ja näki miehen, hänen tuli tätä sääli. Hän meni miehen luo, valeli tämän haavoihin öljyä ja viiniä ja sitoi ne. Sitten hän nosti miehen juhtansa selkään, vei hänet majataloon ja piti hänestä huolta.

Seuraavana aamuna hän otti kukkarostaan kaksi denaaria, antoi ne majatalon isännälle ja sanoi: ’Hoida häntä. Jos sinulle koituu enemmän kuluja, minä korvaan ne, kun tulen takaisin.’ Kuka näistä kolmesta sinun mielestäsi oli ryöstetyn miehen lähimmäinen?” (Luuk 10:30-36).

sin kaikki kirjoitukset eivät ole säilyneet. Hän selitti vertauksen näin: Matkalainen on Aadam. Jerusalemi on paratiisi ja Jeriko on maailma, jonne Aadam raukka oli siis matkalla. Hänen kimppuunsa käyneet rosvat edustavat kaikkia paholaisen voimia. Miehen ohi kulkenut pappi tarkoittaa lakia, joka ei voinut syntisraukkaa auttaa. Leeviläinen puolestaan tarkoitti profeettoja. Mutta samarialainen on Jeesus Kristus, ja aasi, joka kantaa haavoittuneen turvaan, on meidän Heramme ristillä riippuva ruumis. Majatalo on kirkko ja majatalon isäntä kuvaa kir-

kon pappeja ja johtajia, joiden huostaan haavoittuneen hoito on uskottu. Samarialaisen lupaus tulla takaisin viittaa Jeesuksen takaisintuloon.

Origineen yritys on hyvä, mutta ei se kuitenkaan osu maaliin. Vertaukset eivät ole allegorioita, vaan niistä saa irti parhaan, kun katsoo niiden opettavan yhtä asiaa. Tässä tapauksessa rakkautta ja armoa. Ehkä vertaus kuvaa Jumalan rakkautta meihin, mutta varmuudella se haastaa meidät osoittamaan rakkautta lähimmäisiämme kohtaan.

Mietitään tätä jälkimmäistä. Rakkaus on Jumalan lahja. Sen antaa Pyhä Henki, eli rakkaus syttyy, kun tajuamme Jumalan ensin rakastaneen meitä ja antaneen ainoan poikansa. Rakkauden kokeminen luo rakkautta. Mutta usein sivuutamme tämän normaalijuttuna ymmärtämättä, miten ratkaisevan tärkeästä asiasta Jeesus puhuu. Otetaan samarialaisvertauksen tulkiksi Jeesuksen viimeisestä tuomiosta maalaama kuva.

”Kun Ihmisen Poika tulee kirkkautessaan -- hän erottaa ihmiset toisistaan, niin kuin paimen erottaa lampaat vuohista. Hän asettaa lampaat oikealle ja vuohet vasemmalle puolelleen. Sitten kuningas sanoo oikealla puolellaan oleville: ”Tulkaa tänne, te Isäni siunaamat. Te saatte nyt periä valtakunnan, joka on ollut valmiina teitä varten maailman luomisesta asti. Minun oli nälkä, ja te annoitte minulle ruokaa. Minun oli jano, ja te annoitte minulle juotavaa. Minä olin koditon, ja te otitte minut luoksenne. Minä olin alasti, ja te vaatetitte minut. Minä olin sairas, ja te kävitte minua katsomassa. Minä olin vankilassa, ja te tulitte minun luokseni.”

”Silloin vanhurskaat vastaavat hänelle: ”Herra, milloin me näimme sinut nälissäsi ja annoimme sinulle ruokaa, tai janoissasi ja annoimme sinulle juotavaa? Milloin me näimme sinut kodittomana ja otimme sinut luoksemme, tai alasti ja vaatetimme sinut? Milloin me näimme

sinut sairaana tai vankilassa ja kävimme sinun luonasi?”

Kuningas vastaa heille: ”Totisesti: kaiken, minkä te olette tehneet yhdelle näistä vähäisimmistä veljistäni, sen te olette tehneet minulle.”

”Sitten hän sanoo vasemmalla puolellaan oleville: ”Menkää pois minun luotani, te kirotut, ikuisen tuleen, joka on varattu Saatanalle ja hänen enkeleilleen. Minun oli nälkä, mutta te ette antaneet minulle ruokaa. Minun oli jano, mutta te ette antaneet minulle juotavaa. Minä olin koditon, mutta te ette ottaneet minua luoksenne. Minä olin alasti, mutta te ette vaatettaneet minua. Minä olin sairas ja vankilassa, mutta te ette käyneet minua katsomassa.”

”Silloin nämäkin kysyvät: ”Herra, milloin me näimme sinut nälissäsi tai janoissasi, kodittomana tai alasti, tai sairaana tai vankilassa, emmekä auttaneet sinua?” Silloin hän vastaa heille: ”Totisesti: kaiken, minkä te olette jättäneet tekemättä yhdelle näistä vähäisimmistä, sen te olette jättäneet tekemättä minulle.”

”Ja niin he lähtevät, toiset iankaikkiseen rangaistukseen, mutta vanhurskaat iankaikkiseen elämään” (Matt 25:31-46).

KUVA: ARAM MAKIVIERIKKO

”Älkää unohtako vieraanvaraisuutta.” Unohtuuko se siksi, ettei pystytäkään tarjoamaan kyllin hienoa? ”Parempi vihannesvati ja ystävien seura kuin syöttöhärkä ja vihaiset katseet (San. 15:17). Mutta osaameko enää seurustella elävänä ihmisinä elävien ihmisten kanssa? Olisiko virtuaalitaivaskin parempi kuin oikea?”

▷ Palestiinalaiset paimenet pitivät usein lampaat ja vuohet yhdessä päiväsaikaan. Iltaisin, varsinkin talvisin, lampaat ja vuohet erotettiin, koska vuohen turkki on ohuempi, eikä se kestä hyvin kylmää. Näin vuohet vietiin suojaan tai luolaan, jossa oli lämpimämpää, mutta lampaat viihtyivät ulkona ja pärjäisivät hyvin.

Tässä tuomiokuvauksessa lampaat ovat arvokkaampia. Nehän ovat yleensä valkoisia, vuohet mustia, mikä sopii vertauksen symboliikkaan. Mutta Jeesus siirtyy kuvaamaan ihmisiä ja antaa tuomion perustaksi kuusi rakkauden tekoa.

Minun oli nälkä,
ja te annoitte minulle **ruokaa**.
Minun oli jano,
ja te annoitte minulle **juotavaa**.
Minä olin koditon,
ja te **otitte** minut **luoksenne**.
Minä olin alasti,
ja te **vaatetitte** minut.
Minä olin sairas,
ja te **kävitte** minua **katsomassa**.
Minä olin vankilassa,
ja te **tulitte** minun **luokseni**.

Listaa ei tarkoitettu kaiken kattavaksi. Olisihan siinä voinut vielä olla vaikka se, että makasin haavoitettuna Jerikon tien varressa, ja veitte minut turvaan. Luettelossa on esimerkkejä asioista, joista lampaiden rakkaus näkyy. He eivät tieneet toimineensa, koska rakkauden motivoimat ihmiset aina olisivat halunneet tehdä paljon enemmän. Siksi he kysyvät, milloin.

Mutta vuohien joukko, ei sekään muista. Tai ehkä jotkut heistä toistavat: ”Herra, Herra! Sinun nimessäihän me **profetoimme**, sinun nimessäi me **karkotimme pahoja henkiä** ja sinun nimessäi **teimme monia voimatekoja.**”

Mutta silloin he saavat minulta vastauksen: ”En tunne teitä. Menkää pois minun luotani, vääryudentekijät!” (Matt 7:22-23).

Jakolinjana on rakkaus. Pohdittavaksi jää kysymys, onko anteeksianto niin todellinen minulle, että Pyhä Henki on voinut herättää minussa rakkautta toisiin heikkoihin.

Usko – tai kuole!

Islamin yhteydessä puhutaan paljon naisen alistamisesta, mutta uskonto voi olla yhtä kahlitsevaa miehille. Jokaista ajatusta vartioidaan. Pelkkä kysymysten esittäminen voidaan luokitella maanpetokseksi. Vaarallisimpia alueita uskosta luopuneille, ateisteille ja muihin uskontoihin kääntyneille ovat tiukan islamilaiset valtiot kuten Iran, Afganistan, Pakistan, Saudi Arabia ja Yhdistyneet Arabitasavallat. 16:ssa muussa muslimimaassa islamista luopuminen on laissa kielletty (SvD 23.2.2019).

Faith to the Faithless -järjestö auttaa paitsi islamista myös mormoneista, ultraortodoksijuutalaisuudesta ja jehovantodistajista eroon pyrkiviä. Uskonnollinen painostus on luonteeltaan samanlaista yhteisön nimestä riippumatta. Tyypillistä

on mm. ”uskottomien” totaalinen perheestä, ystäväistä, kollegoista ja yhteisöstä erottaminen (*ibid*).

Ruotsissa uskonnollista vainoa ei pidetä turvapaikkaan oikeuttavana perusteena. Islaminuskosta etäisyyttä ottavien on täälläkin varottava sanojaan. Sosiaalinen kontrolli ulottuu kaikkialle. Norja, Hollanti ja USA ymmärtävät uskonnon ja/tai uskonnottomuuden vuoksi vainotujen asemaa parhaiten (*ibid*).

Se, että yli 1,6 miljardin muslimin pitäisi ajatella samalla tavalla, olisi suunnatonta älyllisen, emotionaalisen ja innovatiivisen kapasiteetin tuhlausta. Kuinka kukaan itseään kunnioittava *jumala* voisi suostua sellaiseen ihmiskäsitykseen? Se on ristiriidassa sekä maallisen lain käytännön että sen Raamatun opetuksen kanssa, että jokaisella yksilöllä on moraalinen vastuu omista valinnoistaan. Se koskee myös suhtautumista Jumalaan.

KUVAT: SINIKKA MÄKVIERIKKO

Voimateot, profetoinnit, henkien manaus kiehtoo näkyvyydellään. Tuomiolla kuitenkin jakolinjana on rakkaus. Ilman sitä Kristus jää vain kylmäksi teoriaksi.

Isäni [Arvo Arasola] selitti tähän liittyvää ongelmaa. Mehän emme usko pelastuvamme teoillamme. Hän määritteli pelastukselle kaksi kiintopistettä: Kristuksen ja Pyhän Hengen. Tuomiolla meiltä kysytään, olemmeko pelastuneet yksin armosta ja olemmeko eläneet Hengen voimasta – ja saaneet sen hedelmänä rakkautta, iloa ja rauhaa. Ilman rakkautta ja Henkeä Kristus jääkin vain kylmäksi teoriaksi.

Samarialainen **armahtaa** pahasti loukkaantunutta miestä. Hän **auttaa**, vaikka se on vaarallista. Hän **maksaa**

hoidonkin majatalon isännälle.

Luemme vertauksen aivan oikein, kun ajattelemme sen kertovan, kuka on lähimmäisemme tai ketä pitäisi rakastaa. Mutta kertomuksen vastausta emme ole sisäistäneet. Ulottukoon rakkautemme myös niihin, joita luonnostaan eniten halveksisimme. Samarialaisethan olivat kauhistus juutalaisille ja juutalaiset kauhistus samarialaisille.

Kyseessä on rakkauden ulottuvuus. Kristillinen rakkaus, lähimmäisen rakkauden tärkeys ja voima, on tämän vertauksen ydin.
– Kai Arasola

1,28 miljardia ihmistä... Vainko yksi tietää ehdottomalla varmuudella kaikkien puolesta, mikä on oikein? Entä jos hänkin on ihminen? Muuttaako "ex cathedra" sitä tosiasiaa miksikään?

Kirkko voi määritellä suhteen seurakuntaan, pappiin, piispaan, paaviin, imamiin, mutta ei Jumalaan. Vain Jumala voi omasta puolestaan joko hyväksyä tai hylätä ihmisen. Yhtä kiistämätön on ihmisen oikeus halutessaan hylätä Jumala. Kyse on elämänlaadusta. Kuinka Juma-

la voisi kokea iloa siitä, että joku jonkun toisen käskystä, vastentahtoisesti, palvelee häntä? Emmehän ihmissuhteessakaan koe tyydytystä siitä, jos toinen rakastaa velvollisuudesta, perinteen tai sovinnaisen tapojen vuoksi.

Käskyistä ensimmäinen ja suurin on: "Rakasta Herraa." Ei ketä tahansa Herraa, vaan "sinun Jumalaasi". Pakko uskonnollisissa asioissa alentaa sekä ihmisyden että jumaluuden tasolle, jossa kumpikaan ei voi toteuttaa olemuksensa täyttä potentiaalia.

Kuitenkin maailma on menossa yhä fundamentalistisempaan suuntaan sekä uskontojen että aatteiden alueella. Aktivisti – militantti aktivisti – terroristi... Diktatuuri pukeutuu aina "hyvän" asian kaapuun. Mutta pakkoon ja vihan lietsontaan perustuva uskon puolustaminen vie jumalalta kuin jumalalta viimeisenkin kunnian rippeen.
– SM

KUVALAHDE: Suuri väitsemättä

Lucas Cranach vanh. (1472-1553): Ristiinnaulitseminen. Rajattu. Pinakotek, München.

Jeesuksen viimeinen SOTE-päivitys

Muuan lainopettaja oli seurannut Mheidän väittelyään ja huomannut, miten hyvän vastauksen Jeesus saddukeuksille antoi. Hän tuli nyt Jeesuksen luo ja kysyi: »Mikä käsky on kaikkein tärkein?» Jeesus vastasi: »Tärkein on tämä: 'Kuule, Israel: Herra, meidän Jumalamme, on ainoa Herra. Rakasta Herraa, Jumalaasi, koko sydäimestäsi, koko sielustasi ja mielestäsi ja koko voimallasi.' Toinen on tämä: 'Rakasta lähimmäistäsi niin kuin itseäsi.' Näitä suurempaa käskyä ei ole» (Mark. 12: 28-31).

Tässä on raamatullisen sosiaaliturvan peruskirjan ydin. Jeesuksen vastaus on ilmaistu jo Mooseksen kirjoituksissa. Laupias samarialainen -kertomuksessa Jeesus vielä laajentaa Mooseksen lähimmäiskäskyn sovellusta (3 Moos. 19:18) koskemaan suhtautumista myös muiden kansojen jäseniin.

Kun menemme edellä olevasta lähimmäiskäskyn lyhyestä yhteenvedosta lähdetasolle, tulemme kymmenen käskyn kuuteen viimeiseen käskyyn. Keskityn tässä niistä vain ensimmäiseen: »Kunnioita isääsi ja äitiäsi, että saisit elää kauan siinä maassa, jonka Herra, sinun Jumalasi, sinulle antaa» (2 Moos. 20:12).

Tämä käsky saa lapsille ja nuorille opettuna helposti tottelevaisuusaspek-

tin – tulee olla kuuliaisina vanhemmilleen. Tästä ei kuitenkaan lähinnä ole kysymys, vaan käsky on ensisijaisesti suunnattu aikuisille. Näemme, kuinka Jeesus laajentaa soveltamisen vielä ohi sukulaissuhteen, vanhenevan, apua tarvitsevan ihmisen kunnioittavaan suhtautumiseen ja auttamiseen.

Jeesus julisti sanoillaan ja elämällään, ettei hän ole tullut lakia kumoamaan vaan toteuttamaan (Matt.5:17). Kun Jeesus näki, että hänen äitinsä ja rakkain opetuslapsensa seisoivat siinä, hän sanoi äidilleen: »Nainen, tämä on poikasi!» Sitten hän sanoi opetuslapselle: »Tämä on äitiäsi!» (Joh. 19:26, 27).

Jeesuksen oli olosuhteiden vuoksi ulkoistettava äitinsä huolto ja hoito. Hän valitsi tehtävään Johanneksen. Jeesus liittyy pyyntöönsä Johannekselle motiiviksi 'kunnioita isääsi ja äitiäsi' -käskyn. Johanneksen ei tullut pitää huolta Mariasta Jeesuksen vuoksi, vaan hänen tuli toimia Marian oman ihmisarvon vuoksi, sitä kunnioittaen. Siitä hetkestä lähtien opetuslapsi piti huolta Jeesuksen äidistä (27. jae).

Johannes teki päätöksen Jeesuksen ristin juurella. Se on paikka, jossa parhaiten kirkastuu lähimmäistemme tarpeet ympärillämme.

– Joel Niinenen

Hedyn testamentti: Anna parhaasi silti

Hedy Lamarr (alunperin **Hedwig Eva Maria Kiesler**) oli itävaltalais-amerikkalainen filmitähti ja keksijä (s. 1914 Wien, k. 2000 Florida). ”Henkeäsalpaavan kauniin” Hedyn menestyksekkäimpiä filmirooleja lienee naispääosa elokuvassa *Simson ja Delila* (1949). Lamarrin keksintöjä taas hyödynnetään nykyään paitsi sotilastekniikassa myös modernissa kommunikaatiotekniikassa (wifi, bluetooth, langaton puhelinliikenne, GPS). Keksintöjen markkina-arvoksi arvioidaan noin 30 miljardia dollaria.

Ensimmäisenä naisena ”keksintöjen Oscarin”, BULBIE Gness Spirit of Achievement Awardin, saaneella Lamarrilla on tähtensä myös Hollywoodin Walk of Famella (1960) ja postuumisti (2014) National Inventors Hall of Famessa.

Pankkiirin ja pianistin varakkaaseen juutalaisperheeseen syntynyt Hedy kääntyi katolilaisuuteen, mutta Yhdysvaltain kansalaisuutta hakiessaan kirjoitti kuitenkin rotu-sarakkeeseen ”Hebrew”. Itse 1930-luvun alkupuolella natseja Lontooseen paennut ja sieltä edelleen Amerikkaan matkannut Hedy auttoi myöhemmin äitinsä turvaan Hitlerin 1938 Saksaan liittämästä Itävallasta. Isä (k. 1935) säästyi tältä.

Hedyn tuhkat on siroteltu Wienin metsiin, mutta Wienin keskushautausmaalla on hänen muistokseen pystytetty kunniahauta. Sen laatassa on teksti: ”Elokuvalla on oma paikkansa tietynä aikakautena, teknologia on ikuista.” (Lähteet: *Wikipedia*; SVT-Play/K-Special: ”Hedy Lamarr – filmstjärna och uppfinnare”).

Muuttuukohan mikään yhtä nopeasti kuin juuri teknologia?

– SM

Simson (Victor Mature) ja Delila (Hedy Lamarr) v:n 1949 filmiversiossa. Tuom. 16. luku kertoo, miten Delila taivutti Simsonin paljastamaan voimansa salaisuuden ja kavalsi tämän filistealaisille. Kun sokaistu ja vangittu Simson taas kerran tuotiin pilkattavaksi jumaliaan ylistävien filistealaisten juhlaan, hän pyysi voimaa ”vielä tämän kerran” – ja sai. Jumala ei ollut hylännyt tuhlaajapoi-kaa. Murtaessaan rakennuksen kantatinpilarit hän surmasi kuollessaan enemmän vihollisia kuin eläessään.

- Ihmiset ovat oikukkaita, epäjohtonmukaisia ja itsekeskeisiä. Rakasta heitä silti.
 - Jos teet hyvää, sinua syytetään itsekkäistä motiiveista. Tee hyvää silti.
 - Pikkumaiset ihmiset voivat estää kaikkein suurimpien yksilöiden hienoimmat ideat. Ajattele suuria silti.
 - Se, minkä rakentamiseen sinulta on mennyt vuosia, voidaan romuttaa yhdessä yössä. Rakenna silti.
 - Jos annat maailmalle parhaasi mihin pystyt, palkkanasi voi olla epäoikeudenmukaisuus. Anna maailmalle parhaasi silti.
- Hedy Lamarr

Rohkaisevaa ymmärtämättömyyttä

Laulussa ”Särkynyt saviruukku” todetaan: ”En millään murtunut ois.” Siruiksi kuitenkin mennään. Mutta Mestarin kokoamana murtunutta yhä käytetään. Sama Mestari tiesi: ”Maailmassa teillä on ahdistus.” Paavalikin sai sen tuta: ”Jouduimme niin suunnattomiin ja ylivoimaisiin vaikeuksiin, ettemme enää uskoneet selviävämme hengissä. Me saimme tuntea olevamme kuolemaan tuomittuja” (2 Kor. 1:8, 9).

Oman kuolevaisuutensa tajuaminen on tavoiteltava asia: Daavid suorastaan rukoili sitä: ”*Opeta* minua ymmärtämään, kuinka katoavainen minä olen!” (Ps. 39:5). Paavali koki sen tajuamisen tarpeelliseksi sen vuoksi, että ”emme luottaisi itseemme, vaan Jumalaan, joka herättää kuolleet” (2 Kor. 1:9). Luottamuksen sisältö ei ollut vaaratilanteesta selviäminen, vaan se, että Jumalalla oli ratkaisu siihenkin, jos ei selvittäisi. Danielin ystävien vastaus Nebukadnessarille on huikempia uskon triumfeja Raamatussa: ”Jumala, jota me palvelemme, pystyy pelastamaan --. Ja vaikka niin ei kävisikään, kuningas, saat olla varma siitä, että sinun jumaliasi me emme palvele” (Dan. 3:17, 18).

Pelastumisella on oma tarkoituksensa. ”Runsaan lohdutuksen” Jumalalta ”saamamme lohdutuksen voimalla jaksamme *lohduttaa muita* ahdingossa olevia” (2 Kor. 1:4). Vertaistukiryhmän ei tarvitse olla suuri. Eräs harvinaista sairautta potevan lapsen äiti Ruotsissa löysi vain yhden samassa tilanteessa olevan. Nyt heitä on kaksi, joita yhdistää asia, jota ”kukaan ei ymmärrä”. Ymmärtämättömyyden myöntäminen rohkaisee kriisissä olevaa siksi, että hän saa vahvistuksen sille, että hänen läpikäymänsä asia on vaikea. Kukaan ei yllä toisen tragedian pohjaan asti. Mutta usein riittää, kun ymmärtää myöntää sen. Lisäksi helpottaa se, ”kun

KUVA: SINIKKA MÄKVIERIKKO

tekini autatte meitä rukouksellanne...” ”Näin nousee monista sydämistä kiitos Jumalalle” (2 Kor. 1:11).

Jumala on varsinainen lohduttaja silloinkin, kun me, hyppysellinen samaa savea kuin lohdutettava, olemme välikappaleena.

Vain hän osaa ja tietää pyyhkiä kaikki (myös itkemättä jääneiden itkujen) kyynleet. ”Ylivoimaisissa vaikeuksissa” meillä on lupa olla ymmärtämättä, miksi. Tähän vertaistukiryhmään taidamme kuulua kaikki.

Se, ettei vastauksia ole, on laiha lohtu, mutta joskus ainoa. – SM

KUVALÄHDE: Suuri väitöskirja

Fresko Kr:n ajalta. Rajattu. Museo Nazionale, Rooma.

Sinä

- et antanut vettä jalkojeni pesuun
- et tervehtinyt minua suudelmalla
- et voidellut päätäni öljyllä

Tämä nainen

- kasteli jalkani kyynelillään ja kuivasi ne hiuksillaan
 - on suudellut jalkojani siitä saakka kun tänne tulin
 - voiteli jalkani tuoksuöljyllä
- Luuk. 7:44-46

Alabasteripullo ei aina ollut alabasterikiveä. Jeesuksen voiteluun käytetty ilmeisesti oli, olihan sen arvo 300 denaria (Joh. 12:5). 300:n päivän ≈10 kk:n palkka on 25 000 kr:n kuukausipalkalla 250 000 kr. Tämä ”tuhlaus” on upea opetus laskelmoimattomasta rakkaudesta. Sen vallassa antaminen on elämän ylellisyyttä. – SM

Markku Heinänen

KUVA: SINIKKA MAKIVIERIKKO

Onko Mikkeliin mänijöitä?

Lifestyle-Center, Ikäihmisten perhekoti, Lähetyskoulu... **TerveysKouluKoti**-projektilla on monet kasvat.

”Jo vuosia olemme lukeneet *Elävä usko* -kirjasta, että jokaisen seurakunnan tulisi olla koulutuskeskus”, kirjoittaa projektin vetäjä, **Markku Heinänen**, ja siteeraa kirjaa: ”Jokaisen seurakunnan tulisi toimia kristillisten työntekijöiden harjoituskouluna” (*Elävä usko*, s. 62).

”Sinua tarvitaan. Keräisitkö ryhmän (tai tulisit yksin, kaksin tai...) ja tulisit näkemään, kokemaan ja auttamaan tämän näyn toteutumisessa. -- Voitte osal-

listua viikoksi tai pidemmäksi aikaa, tai vain päiväksi siivous-, raivaus-, rakennus-, korjaustyöhön, puutarhan tai pihan ehokukseen yms. -- löydämme sinulle tarkoituksellista tekemistä. Sinun ei tarvitse mennä nälkäisenä eikä murehtia, mihin pääsi painaisit levätäksesi, me luopamme huolehtia näistä sinun puolestasi...”

Tavoitteena on auttaa ihmisiä elämäntapamuutokseen, tarjota ikäihmisille virikkeistä elämää kauniin luonnon keskellä, muodostaa lähetyskoulu nuoria valmentamaan työhön Herran elovainiolla kotimaassa ja lähetyskentillä ja tukea näin seurakuntien ja kirkkomme työtä myös paikallisella tasolla, Markku kaa-vailee.

”Tunnetko kutinaa käsissäsi tai jaloissasi, jotka kaipaaisivat tekemistä? Täällä odottaa tekeminen, mutta ennen kaikkea odotamme SINUA! Tule ja auta meitä vahvistamaan seurakunnallemme uskotua Jumalan valtakunnan työtä Suomessa”, Markku vetoaa.

– MH/sm

Siispä:

Tervemenoa Mikkeliin!

Lisätietoja halutessasi

”soita rohkeasti” Markulle

Suomessa: **044-366 1166**

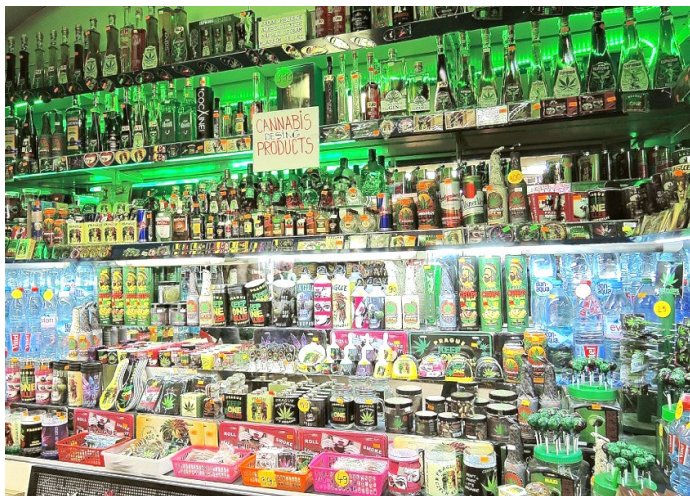
Ruotsista: **00 358 -44-366 1166**

Maailman toiseksi kallein parfyymi, *Clive Christian n:o 1 Imperial Majesty*, maksaa 12 721,89 dollaria/unssi (28,35 g). Kallein ostaa on *DKNY Golden Delicious Million Dollar Fragrance Bottle*, josta saa pulittaa miljoona dollaria. Sisältöä kalliimpi on uniikki pullo, jonka valmistamiseen timanteista, rubiineista, turmaliineista, eri värisistä safiireista ym. menee 1500 työtuntia. Juudakselle lohduktukseksi sanottakoon, että sen myyntivoitto menee **The Action Against Hunger** -hyväntekeväisyysjärjestölle. (Lähteet: chanel.com; financeonline.com).

Kallein hajuvesi ei siis ole *Chanel n:o 5*, mutta saa kelvata toistaiseksi. Raamattu puhuu usein ”suloisesta tuoksusta”, etenkin uhrien yhteydessä. Olisiko kiitos sellainen? – SM

KUVA: SINIKKA MAKIVIERIKKO

KUVA: ARI LAITINEN

Prahassa kävelykadun näyteikkunassa ei kannabistuotteista ole puutetta. Tarjolla on kannabis-pilsneriä, kannabis-tikkareita, kannabis-sipsejä, luomukannabista...

Jeesukselle ristillä tarjottu huume oli taatusti luomua, mutta hän kieltäytyi tajunnan tason kemiallisesta muuntamisesta, aistien turuttamisesta.

Kannabis – vihreä viekoittelija

Kannabiksen käyttö ja kasvatusta, samoin kuin sen haitat ja hyödyt, ovat viime vuosina nousseet uutisotsikoihin yhä useammin. Tuoreimmassa *Lancet*-lehdessä julkaistun tutkimuksen mukaan kannabista jatkuvasti käyttävillä on kolme kertaa muita suurempi riski sairastua psykoosiin. Vahvempien kannabistuotteiden, kuten ns. skunkin, osalta riski on jopa viisinkertainen. Tätä taustaa vasten on syytä kysyä, onko järkevää laillistaa kannabiksen kauppaa ja käyttöä.

Tänään puhutaan vihreästä aallosta, joka on 2000-luvulla saanut maan ja osavaltion toisensa jälkeen luopumaan kannabiksen rangaistavuudesta. Viimeksi huumelakejaan ovat höllentäneet Kanada ja Norja.

Hollannissa huumausainelakeja lievennettiin jo vuonna 1972, ja kannabiksen hallussapito sallittiin vuonna 1976. Yhdysvalloissa 11 osavaltiota alkoi lieventää hallussapidon rangaistavuutta vuonna 1974. Alaska, Oregon ja Washington D.C. lievensivät kannabislakejaan vuonna 2014. Kalifornia, Maine, Massachusetts ja Nevada sallivat kannabiksen virkistyskäytön vuonna 2016. Tä-

nään kannabis on sallittu 31:ssä USA:n osavaltiossa. Ruotsissa kannabista sai ostaa apteekista vuosina 1869-1950. Vuonna 1988 Ruotsi kriminalisoi sen käytön.

Parhaillaan vihreä aalto pyyhkii yli Euroopan. Tšekissä kannabikseen suhtaudutaan varsin vapaamielisesti: myynti on kiellettyä, mutta käytännössä sallittua.

Suomalaisista 42 prosenttia ajattelee, ettei kannabiksen käytöstä pitäisi rangaista. Joka neljäs suomalainen myöntää kokeilleensa kannabista ainakin kerran. Vielä vuonna 1992 tehdyssä kyselyssä näin vastasi vain kuusi prosenttia suomalaisista. Nykyisistä eduskuntapuolueista vain vihreät kannattaa luopumista kannabiksen käytön rangaistavuudesta. Kannabiksen lääkekäytön sallisi lähes kolme neljäsosaa suomalaisista.

Kannabiksen vastustaminen nojaa ns. porttiteoriaan, jonka mukaan lievemmän huumeen – siis tässä tapauksessa kannabiksen – käyttö voi madaltaa kynnystä siirtyä käyttämään vaarallisempia huumausaineita. Porttiteoria on jatkuvan kiistelyn kohteena, eikä lopullista sanaa sen paikkansapitävyydestä ole sanottu. Huumeiden käytön vastustajat kannat-

tavat kuitenkin varovaisuutta kaikkien huumeiden suhteen. Kovien huumeiden käyttö on hengenvaarallista ja niiden käytöstä vierottuminen vaikeaa. Ruotsissa kuolee Euroopan toiseksi eniten ihmisiä huumeisiin, monet heistä aivan liian nuorina.

Kannabiksen toi Suomeen jo ensimmäinen huumeaalto 1960-luvulla. Seuraavan aallon mukana, kolme vuosikymmentä myöhemmin, saapuivat klubikulttuuri, ekstaasi ja muut kovemmat muuntohuumeet. Kovista huumeista kokaiinia on käytetty eri tavoin jo kauan. Jätevesitutkimukset osoittavat kokaiinin käytön lisääntyneen viime vuosina Etelä-Suomen suurissa kaupungeissa. Aineen käyttöä hillitsee sen korkea hinta, noin 80-100 euroa grammalta. Kokaiini on siten lähes kolme kertaa kalliimpaa kuin kulta.

Huumeena kokaiinia alettiin käyttää Kiinassa jo noin vuonna 2700 e.Kr. Myös Etelä-Amerikan intiaanit ovat käyttäneet kokapensaan lehtiä huumeena tuhansien vuosien ajan. Virvoitusjuomista Coca-Colan alkuperäinen resepti sisälsi 8 mg kokaiinia litraa kohti. Vakavien sivuvaikutusten vuoksi Coca-Cola luopui kokaiinista jo v. 1903.

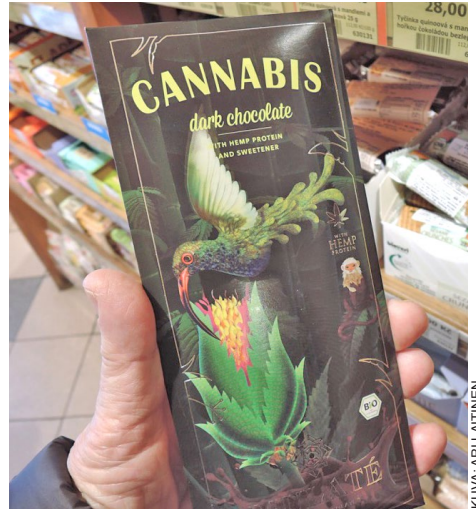
Kokaiini – valkoinen kuolema

Ruotsissa kahdeksan viime vuoden aikana kokaiinikuolemat ovat lisääntyneet satoja prosentteja. Keski-ikä 31 vuotta, nuorin 16. Viidessä vuodessa (2013-2018) kokaiinia käyttävien osuus Ruotsin väestöstä on lähes kaksinkertaistunut (0,5 %:sta 0,9 %:iin). Tullin takavarikoima kokaiinimäärä kymmenkertaistui kahdessa vuodessa 49 kilosta (2016) 488 kiloon (2018). Vähennemistä ei ole näkyvissä (*Accent*, 2/2019).

Ekstaasia lääkkeeksi?

Katukaupassa ”bilehuumeena” tunnetun ekstaasin puhdasta muotoa MDMA (metyleenidioksimetamfetamiini) on USA:ssa kokeiltu mm. traumaperäisen stressin hoitoon yhdessä psykoterapian kanssa. Sen katsotaan vähentävän aivojen pelkokeskukseen toimintaa ja lisäävän luottamuksesta vastaavien osien aktiivisuutta. Traumaattisia kokemuksia voidaan näin työstää terapeutin kanssa ilman että traumatisoidutaan uudestaan. Jos laajemmat tutkimukset johtavat yhtä lupaaviin tuloksiin, MDMA:sta saattaa tulla USA:ssa reseptilääke jo vuonna 2021. Professori **Erkki Isometsä** muistuttaa, ettei joidenkin yksilöiden positiivisista kokemuksista voi tehdä yleistäviä johtopäätöksiä, mutta pitää jatkotutkimuksia järkevänä (Yle, 8.10.2017).

– SM

KUVA: ARI LAITINEN

Kannabissuklaata adventistien Country Life -luontaistuotekaupassa Prahassa.

Huumeiden käyttö puhtaasti lääketieteellisessä tarkoituksessa on syytä pitää erillään niiden viihdekäytöstä. Tänään itse asiassa kuka tahansa meistä voi tulla kosketuksiin kokaiinin tai sitä muistuttavien synteettisten aineiden kanssa, sillä niitä käytetään puudutusaineena korva-, kurkku- ja silmäleikkauksissa.

– Ari Laitinen

*Betel-kirkon alttaritaulu, Turku.
Artur Heickellin (1873-1958) tekemä
kopio saksalaisen Heinrich Hoffmannin
(1859-1933) maalauksesta ”Jeesus
Getsemanessa”.*

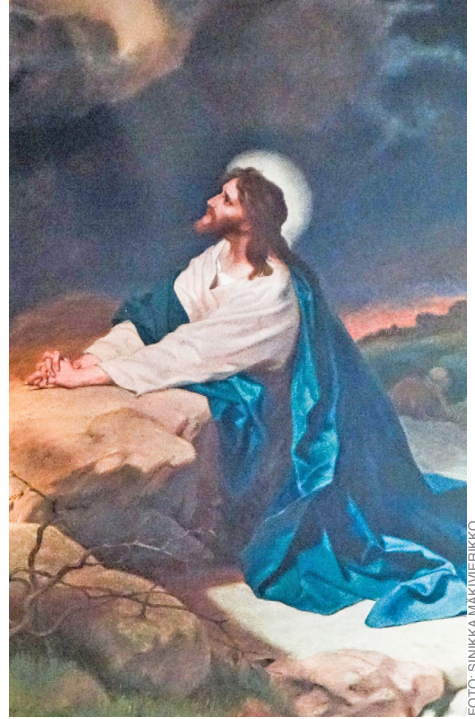

FOTO: SINIKKA MAKIVIERIKKO

Siellä lienetkö ollut sinäkin...

Yksi silmänräpäys ja kaikki on toisin. Olen liukastunut ja makaan jäisessä vesilammikossa. Vasen käsi on vääntynyt selän taakse ja kipu saa minut huutamaan. En siis lähdekään junalle, vaan poliklinikalle.

Seuraa viikkoja kestäviä yrityksiä saada ranteen luiden sirpaleet kipsaamalla ja leikkaamalla oikeille paikoilleen. Samalla paljastuu selittämätön anemia, jota aletaan tutkia. Olen vasta selvinnyt leukakirurgisesta toimenpiteestä ja jännitän yhä jokaista syöpäkontrolliani. Nyt en saa edes vaatteita päälleni puhumattaakaan, että voisin ajaa autoa. Kalenteri on tyhjennettävä ja lupaukset petettävä.

Kipujen keskellä taistelen päästäkseni vapauttavaan uneen, mutta tukilapsemme tuore huumekuolema ja rakkaan ystäväni äkillinen menehtyminen pyörittävät yhä uusia kysymyksiä. Yllättäen nousevat pintaan myös entiset kipeät kriisini, ja samat ahdistavat kysymykset vaativat

tuoreita vastauksia. Elämän kiintopisteet ovat alkaneet kellua.

Tässä kaikessa on jotain pelottavan tuttua. Kaivan yöllä esiin Jobin kirjan. Ja kohtaan siellä miehen, jonka elämästä kehukset olivat hajonneet. Hän oli menettänyt hetkessä lähes kaiken, mitä ilman hän ei uskonut voivansa elää. Myrskyn silmässä oli pakko arvioida uudelleen suhde Jumalaan, elämään ja itseen.

Job ei epäile Jumalan olemassaoloa. Todellinen vaara uskovan kriisissä onkin, kuten **C.S. Lewis** kirjassaan *A Grief Observed* kuvaa, että ihminen alkaa uskoa kauheita asioita Jumalasta. Millainen on se Jumala, jota palvelen? Kärsimys uhkaa kokemustamme elämän mielekkäästä tarkoituksesta, oikeudenmukaisuudesta ja elämän ilosta.

Mitä kärsivä ihminen syvimmältään kaipaa? Että ystävä uskaltaa kohdata hänen kauhunsa ja petetyksi tulemisen tunteensa. Saada tulla rehellisesti kohdatuk-

si tunteineen ja tarpeineen. Masentunut ihminen saattaa vaikuttaa flegmaattiselta, mutta hänen sisällään kuohuu tuska, joka tarvitsee tulla nähdyksi.

Hiljaa

Kun Jobin ystävät olivat itkeneet ja olleet hiljaa viikon hänen kärsimyksensä äärelä, Jobissa heräsi toivo, että ystävät ymmärtäisivät häntä. Niinpä hän uskaltuu avaamaan ystävilleen koko sielunsa turhautumisen ja epätoivon.

Tapahtui niin kuin liian usein tapahtuu. Jobin tuska herätti ystäväissään suuren ahdistuksen, että he eivät pystyneet kuulemaan Jobin viestiä. Sen sijaan että olisivat myötäeläneet Jobin tuskaa, he alkoivatkin suojautua etsimällä niitä latteita selityksiä Jumalasta, joita he olivat oppineet omilta opettajiltaan. He yrittivät reipastaa Jobia takaisin hurskaaseen menestysteologiaan: Jos vain uskot Jumalaan ja teet parannusta, Jumala palkitsee sinua taas menestyksellä.

Myötäeläminen tuottaa tuskaa. Mehän mieluummin haluamme olla tyytyväisiä omaan hyvään onneemme. Onneksi minulla ei ole noita ongelmia! Luulemme olevamme turvassa tuomitsemalla syrjäytyneet ja epäonniset syypäiksi omaan kohtaloonsa. Haluamme mieluummin säilyttää miellyttävän ilmapiirin kuin kohdata kärsivän kuolemanpelon tai häden. Ellemme ole uskaltaneet käymään kriisissämme rehellistä vuoropuhelua Jumalan kanssa, emme uskalla kohdata lähimmäisenkään kipua.

Ann Miller puhuu tästä ilmiöstä kirjassaan *Prisoners of Childhood*. ”Kun käymme tapaamassa kärsivää, kaipaamme merkkiä onnistumisesta, siitä että saamme piristettyä ystäväämme. Koemme hänen ikään kuin pettäneen meidät, ellei hän edisty paranemisessa tai piristymisessä.” Miller kertoo oman ratkaisunsa tähän vaikeuteen: ”Otaksun aina, ettei potilaalla ole mitään muuta tapaa kertoa tarinaansa kuin juuri se, millä hän

sen kertoo.” Näin Miller pystyy keskittymään potilaansa viesteihin ja hänen omat ärtymyksen tunteensa väistyvät.

Vasta kun me olemme päässeet rauhaan oma kauhumme kanssa, voimme auttaa myös toista löytämään rauhansa Jumalassa, vaikka kaikkiin kysymyksiin ei löytyisikään vastauksia. Jokainen uusi kriisi ja uusi kärsivä ihminen luo meille uuden mahdollisuuden edetä rehellisyyden ja rauhan polulla kohti uskollista Herraamme.

Oikeutta

Kun ystävät tuomitsevat Jobin, hänelle ei jää muuta mahdollisuutta kuin viedä asiansa Jumalan eteen. ”Teidän kehotuksenne ovat pelkkää tuhkaa, murenevaa savea teidän vastauksenne” (Job 13:12). Hän vetoaa nyt Jumalaan: ”Vain kahta asiaa sinulta pyydän – jos ne täytät, en enää pakene sinun katsettasi. Ota kätesi pois minun päältäni, ota pois tämä kauhu, jonka ylleni laskit (Job 13:20-21).

Oikeudenmukaisuuden tarve sai Jobin kaipaamaan puolustusasianajajaa, ja hän löysi sen Jeesuksesta. ”Minulla on taivaassa todistaja, hän on minun puolustajani korkeudessa (16:18-19). Meidän kärsivä vapahtajamme, joka on ihmisenä kokenut tämän saman tuskan. Tähän loppuvat kysymykset... Minä tiedän vapahtajani elävän Hän sanoo viimeisen sanan..

Luther nousi kriisistään löydettyään armollisen Jumalan. Juuri tässä on pääsiäisen ja evankeliumin syvin totuus: ”Kenen te sanotte minun olevan?” Kyse on siitä, millaisena minä uskallan nähdä Jumalan. Olenko riippuvainen menestyksestä ja valmiista vastauksista, vai uskallanko haastaa Jumalan pysymään läsnä kauhumme keskellä.

Ylistyslaulu yön pimeydessä on kristityn pääsiäinen kärsimyksissään. Jumalan kanssa liitossa oleva uskova ei tavoittele Jumalasta vain hätäapua. Job kokee tämän yön pimeimmällä hetkellä, kun

KUVA: SINIRIKKA MÄRTINERIKKO

Jumalan vanhurskauden peilin edessä omat ansiot ovat kuin tyhjää tyhjempi kuori." Voin vain rukoilla armona häneltä, joka minut tuomitsee" (Job 9:15).

- ▷ Jumala ilmestyy hänelle, **Rauhaa** lahjoittaa rauhan ja jättää ikään kuin auki: "Kuinka käyneekin...", kuten **Bonhoefferin** virressä lauletaan.
- Pääsiäisessä** Jeesus itse vakuuttaa meille, että Jumala on kanssamme, vaikka emme pääsisikään taakoistamme. Vaikka

kävisikin yhtä huonosti kuin Johannes Kastajalle. Silloinkaan elämämme ei olisi turhaa tai yksinäistä. Room. 8:16: "Henki itse todistaa meidän henkemme kanssa, että olemme Jumalan lapsia."

Job oli uhmakkaana esittänyt Jumalalle kysymyksiä. Kun maailmankaikkeuden Luoja avaa rakastavasti hänen eteensä elämän suuret linjat, Jobin uhmakkuus on poissa: "Olen puhunut mitään ymmärtämättä asioista, joita en käsitä... Panen käden suulle ni ja vaikenen!" (Job 40:4).

Jobin kuva Jumalasta – ja itsestään – oli muuttunut: "Vain korvakuulolta sinut tunsin. Nyt ovat silmäni nähneet sinut."

Tätä on evankeliumin muuttava voima. Yö jatkuu, mutta Job on saanut voiman kestää. Hän tietää, että Jumala on täysin vapauttanut hänet tuomiosta ja rakastaa häntä iankaikisella rakkaudella.

Pelastusvarmuus on luottamusta *pelastajan* voimaan. Job ei vielä tiedä, miksi onnettomuudet ovat kohdanneet häntä, mutta Job on kohdannut Hänet, joka myös joutui huutamaan ristillä: "Jumalani, Jumalani, miksi minut hylkäsit?"

Mutta myös: "Se on täytetty!"

– Ritva Kuusisto

Lähteenä: William E. Hulme: *Ylistyslaulu yön pimeydessä*. Sleykirjat, Jyväskylä 1994

Sinäkin siellä

Olitko siellä,
missä kukaan ei jaksanut
valvoa kanssasi.

Missä lohduttajat
ruhjoivat puheillaan
(Job 19:2).

Missä pyysit, että olisi
jokin toinen vaihtoehto
tai edes taukopaikka
ahdistukselle.

Siellä, missä päätetään:

"Nyt minä
unohdan murheet,
otan iloisen ilmeen,
nauran',"
mutta missä

"kohta iskee -- uusi kauhu"
(Job 9:27, 28).

Lienetkö myös se Job,
"joka rukoilee --
ja minä kuulen hänen
rukouksensa"

(Job. 42:8, 9). – SM

Kevään 2019 vierailijoita

26/1 Aila ja Vesa Annala 16/2 Matti Markkanen
23/3 Arja ja Onni Rytkönen 13/4 Simo Perho
18/5 Taneli Pirskanen

Paikka: Olof Palmes gata 25, 1. krs, Tukholma.
Tiedustelut: siht. Tuulikki Hagström **08-500 81 907**
Ilmoituksemme: Ruotsinsuomalainen-lehti, s. 3
Kotisivu: www.ylasali.se
Vierailijoiden puheet kuunneltavissa kotisivulla.
Saatavana myös cd-tallenteina, puh. **08-500 81 907**

YLÄSALI on Tukholman suomalaisen adventtiseurakunnan yhteyslehti, johon kuka tahansa voi lähettää kirjoituksia. Kunkin jutun sisällöstä vastaa kirjoittaja. Toimituksella on oikeus muokata tekstiä.

SRK:N VASTAAVA: *Eeva-Liisa Vihermä* **070-215 50 21**
SIHTEERI: **08-500 81 907**
Tuulikki Hagström

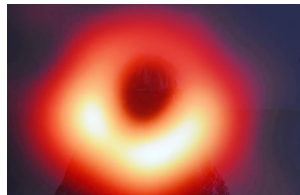

1. Aila Annala, 2. Vesa Annala, 3. Matti Markkanen, 4. Onni ja Arja Rytkönen, Martti ja Merja Tuononen, 5. Onni Rytkönen. Kuuntele kotisivulla www.ylasali.se

Mitä White näki?

Jobin havainto ”Jos hän ajattelisi vain itseään ja vetäisi pois henkensä, -- koko luomakunta menehtyisi hetkessä” (Job.34:14) on saanut uutta ajankohtaisuutta mustasta aukosta (sen varjosta) julkaistujen kuvien myötä.

”Mitä jos musta energia voittaa?” pohditaan. Sitä kosmista tuomiopäivää kuvataan katastrofina, jossa ”eivät edes atomit pysy koossa” (*Expressen*) (vrt. 2 Piet. 3:10-12).

*M87:n massa on 6,5 miljardia kertaa Auringon massa. Tämä ”Helvetin portti” (*Expressen*) nielaisi kevyesti koko aurinkokuntamme. – Eikä sieltä ole paluuta. Edes valo ei pysty sieltä karkaamaan... (Ilta-sanomat).*

Kuva M87:sta tuo mieleen erään kuvauksen vuodelta 1888: ”Pian ilmestyy itäiselle taivaalle pieni musta pilvi, suunnilleen miehen puolen kämmenen suuruinen. Tämä on Vapahtajaa ympäröivä pilvi, joka etäältä näyttää olevan pimeyteen verhottuna...” (E.G. White: *Suuri taistelu*, s. 618).

Mitä White näki? Näkikö hän avaruuteen? Mistä hän sai tämän ”kuvan”? Entä mitä näemme me? ”Valvokaa!” Jeesus sanoi lopun ajasta. Olemmehan hereillä? – SM

Vaikka sanoisin:
”Nyt olen pimeyden
kätköissä, yö peittää
päivän valon”,
sinulle ei pimeys
ole pimeää,
vaan yö on sinulle
kuin päivänpaiste,
pimeys kuin
kirkas valo.”

– Ps. 139:11, 12

Kuvassa mukana

HORISONTTI

Kuljimmepa kaupungilla missä tahansa, isovelvi näkee meidät. Tukholmassa, muissa kaupungeissa ja taajamissa on kaikkialla yleisillä paikoilla valvontakameroita. Sairaalat ja terveyskeskukset haluavat niitä lisää, ja poliisi laajentaa julkisten tilojen kameravalvontaa.

Tukholman läänin joukkoliikenteellä (SL) on tällä hetkellä n. 20 000 kameraa, ja SL haluaa vielä 500 lisää. Lähivuosina Tukholman uudessa valvontakeskuksessa liikkeitämme pystytään seuraamaan reaaliaikaisesti. Valvontaa tähtää luonnollisestikin terrorismin ja muun rikollisuuden torjuntaan.

Mitä tämä merkitsee sinulle ja minulle? Itse en ole mikään linssilude, mutta mitäpä salattavaa minulla olisi, siirryn vain kameran takaa sen eteen. Kun havaitsen valvontakameran katsovan minuun päin, hymyilen ja kuvittelen monitoria valvovan hymähtävän: ”Tuo heppuhan osti eilen vasaran Claes Olssonilta ja kävi sitten silmälääkärissä. Ja nyt hän astuu kirjaston ovesta sisään. Taitaapa olla vaaraton tyyppi, tavallinen tallaja. Paitsi, että kiirehti viime viikolla vaimonsa kanssa kirkkoon – ja vielä lauantaina! Hieman outoa, mutta olkoon”.

Itse asiassa sinä ja minä olemme olleet kuvassa mukana jo silloinkin, kun meitä ei vielä valvonut isovelvi vaan Isä. Lastenlaulun sanoin: ”Sillä Isä Taivainen, näkee lapsen sydämeen. Älä jalka pieni astu mihin vain...” ”Herran silmä valvoo niitä, jotka häntä pelkäävät ” (Ps 33:18). ”Ihminen näkee ulkomuodon, mutta Herra sydämen” (1 Sam. 16:7).

KUVA: ARI LAITINEN

Pimeänäkölaitteita, kääntömootoreita, liikeilmaisimia... Valvontakamerat on iso bisnes laitevalmistajille. Hyöty? Hieman vaikutusta omaisuusrikoksiin, mutta ei juuri väkivaltarikosten ehkäisyyn.

– Rikollisuuden ehkäisemisen ja turvallisuuden edistämisen nimissä helposti hyväksytään järjestelmiä, jotka ajanoloon vaikuttavat yhtä haitallisesti ihanteenamme pidettyyn yhteiskuntakehitykseen kuin rikollisuus ja saattavat jopa pahentaa rikollisuuden ja turvattomuuden ongelmia, varoittaa Hannu Takala (Hannu Takala: Videovalvonta ja rikollisuuden ehkäisy, 1998).

– Ari Laitinen